

УДК 37.09

DOI <https://doi.org/10.32782/eddiscourses/2023-1-5>

ПРОМІЖНА АТЕСТАЦІЯ ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ СКЛАДНИК МОНІТОРИНГУ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ

Лехніцька Світлана Іванівна,

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри мовної підготовки,
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
ORCID: 0000-0002-9178-7069

Гребень Наталія Костянтинівна,

кандидат медичних наук, доцент,
доцент кафедри офтальмології,
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
ORCID: 0009-0001-9049-6374

Саханда Іванна Василівна,

кандидат фармацевтичних наук, доцент,
доцент кафедри організації та економіки фармації,
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
ORCID: 0000-0003-4171-5160

Основним напрямом освітньої діяльності в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця є підготовка за всіма рівнями вищої освіти (бакалаврським, магістерським, освітньо-науковим, науковим) висококваліфікованих і конкурентоспроможних на національному та міжнародному ринках праці фахівців для наукових та освітніх установ, державних органів, підприємств, установ та організацій усіх форм власності, утвердження національних, культурних і загальнолюдських цінностей. Освітній процес здійснюється з урахуванням визнаних в Європейському просторі вищої освіти та рекомендованих Європейською кредитно-трансферною системою механізмів і процедур із дотриманням вимог Стандартів. Оцінювання результатів навчання здійснюється на принципах об'єктивності, академічної доброчесності, систематичності та системності, плановості, єдності вимог, відкритості, прозорості, доступності та зрозумілості методики оцінювання, урахування індивідуальних можливостей здобувачів освіти. Проміжна атестація має визначити сукупність знань студента, отриманих під час всіх видів занять і самостійної роботи, на момент її проведення з відповідної дисципліни. Результати проміжної атестації визначаються шляхом встановлення викладачем академічної групи стану поточної успішності студентів Університету, відвідування навчальних занять та своєчасності складання тематичних та модульних контролів.

Ключові слова: проміжна атестація, освітній процес, успішність, оцінювання, здобувачі освіти, ECTS, академічна заборгованість, компетентність, оцінювання знань, навчальні дисципліни, мотивація, оцінка якості.

Lekhniitska Svitlana, Greben Natalia, Sakhanda Ivanna. Intermediate attestation as an integral component of monitoring student academic achievement

The main direction of educational activity at the Bogomolets National Medical University is training at all levels of higher education (bachelor's, master's, educational, scientific, research) of highly qualified and competitive specialists in the national and international labor markets for scientific and educational institutions, government agencies, enterprises, institutions and organizations of all forms of ownership, and the promotion of national, cultural and human values. The educational process is carried out taking into account the mechanisms and procedures recognized in the European Higher Education Area and recommended by the European Credit Transfer and Accumulation System in compliance with the requirements of the Standards. The assessment of learning outcomes is based on the principles of objectivity, academic integrity, systematicity and consistency, planning, unity of requirements, openness, transparency, accessibility and clarity of the assessment methodology, and consideration of individual capabilities of students. Intermediate certification should determine the totality of student knowledge gained during all types of classes and independent work at the time of its implementation in the relevant discipline. The results of the intermediate certification are determined by the academic group teacher determining the current academic performance of the University students, attendance at classes and timeliness of thematic and module tests.

Key words: intermediate attestation, educational process, academic achievement, assessment, students, ECTS, academic debt, competence, knowledge assessment, academic disciplines, motivation, quality assessment.

Система моніторингу рівня знань студентів діє у відповідності до нормативних документів НМУ імені О.О. Богомольця, а саме: до Положення про організацію освітнього процесу в НМУ імені О.О. Богомольця; Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Національного медичного університету імені О.О. Богомольця; Положення про академічну доброчесність; Положення про організацію та порядок проведення атестації здобувачів вищої освіти, Положення про симуляційне навчання та навчальний центр медичних симуляцій Національного медичного університету імені О.О. Богомольця; Положення про розробку та супровід освітніх програм в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця; Положення про порядок оцінювання знань студентів під час поточного та кінцевого контролю з дисципліни. Зокрема, згідно з Положенням про порядок оцінювання знань студентів під час поточного та кінцевого контролю з дисципліни з метою регулярного контролю динаміки навчання студентів впродовж навчального року передбачені 2 проміжні атестації, а саме останній тиждень листопада (осінній семестр) та останній тиждень квітня (весняний семестр) [1]. Проміжна атестація – це вид контролю, який визначає рівень навчальних досягнень студентів після вивчення окремих розділів, тем навчальних дисциплін, терміни проведення якої зазвичай заплановані на середину семестру. До проміжної атестації включають результати поточного навчання студентів за вказаний період з усіх дисциплін, що вивчаються в поточному семестрі, та результати кінцевого контролю – для дисциплін, вивчення яких триває 1–4 тижня. До деканатів направляється узагальнена атестаційна відомість для груп, які пройшли навчання на кафедрі, в якій зазначають для кожного студента академічної групи поточний бал і кількість пропущених годин за атестаційний період. Проміжна атестація не передбачає проведення додаткових контрольних заходів, а здійснюється в межах розкладу занять з дисципліни, сформованого згідно з робочим навчальним планом і графіком освітнього процесу. Результати проміжної атестації визначаються шляхом встановлення викладачем академічної групи стану поточної успішності студентів з даної дисципліни, відвідування навчальних занять та своєчасність складання кінцевої форми контролю. Зокрема, даний вид атестації має визначити рівень академічної успішності студента, досягнутий під час всіх видів аудиторних занять, на момент її проведення з відповідної дисципліни. Результати проміжної атестації

враховуються кафедрами та деканами факультетів для проведення оперативних заходів з метою оптимізації організації навчального процесу. Відповідно, впровадження проміжної атестації студентів є необхідним превентивним заходом щодо виявлення і запобігання накопиченню академічної заборгованості у студентів з навчальних дисциплін наприкінці семестру (навчального року).

Проведення проміжної атестації передбачає наявність оперативного взаємозв'язку між структурними навчальними підрозділами Університету: Навчально-науковим центром, кафедрами та деканатами факультетів щодо визначення результатів академічної успішності студентів на кінець кожного місяця, на визначений наказом ректора період проведення проміжної атестації в середині кожного семестру, на кінець семестру (навчального року) та, відповідно, застосування дієвих заходів щодо запобігання виникнення і накопичення академічної заборгованості у студентів, стимулювання систематичної роботи студентів протягом усього навчального семестру й підвищення якості їх знань.

Аналіз результатів проміжної атестації здійснюється завідувачем кожної кафедри, куратором ECTS і деканом кожного факультету. Результати проміжної атестації розглядаються на засіданні навчально-методичних нарад кафедр з метою визначення групи ризику студентів з низьким рівнем академічної успішності і відвідування аудиторних занять та з'ясування причин, що могли вплинути на виникнення низького рівня академічної успішності студентів, зокрема, це низький початковий рівень знань студентів, зменшення аудиторних (контактних) годин з дисципліни, зміна методів навчання, збільшення обсягу матеріалу, що винесений на самостійне опрацювання. За результатами проведення проміжної атестації і обговорення даних атестації на засіданні навчально-методичної наради розробляється і проводиться низка заходів, спрямованих на підвищення мотивації студента до опанування навчального матеріалу і відвідування аудиторних занять, удосконалення навчально-методичних комплексів дисципліни, розробки алгоритмів опрацювання матеріалів, що виносяться на самостійне вивчення студенту, залучення студентів групи ризику до участі у кафедральному гуртку, збільшення плану взаємних і контрольних відвідувань занять науково-педагогічних працівників кафедри та реєстрація результатів у відповідному журналі.

Куратори ECTS факультетів здійснюють аналіз результатів проміжної атестації згідно з нада-

ними заповненими Атестаційними відомостями щодо успішності студентів і інформують декана факультету щодо результатів проміжної атестації і академічної успішності студентів. Результати проміжної атестації розглядаються на зборах зі студентами кожного курсу, засіданнях старостатів і індивідуальних бесідах зі студентами з низьким рівнем академічної успішності. Проведення організаційно-виховних заходів зі студентами (збори, старостати, індивідуальні бесіди) здійснюється за участі декана факультету, заступника декана, куратора ECTS факультету, старости групи, представників органів студентського самоврядування. Організація даних заходів здійснюється з метою визначення групи ризику студентів з низьким рівнем академічної успішності і відвідування аудиторних занять та з'ясування причин, що могли вплинути на виникнення низького рівня академічної успішності студентів, зокрема, це низький рівень мотивації студентів, проблеми зі здоров'ям, побутові проблеми, низький рівень комунікативних навичок, наявність тривожності і депресії. За результатами обговорення даних атестації під час проведення зборів, старостатів, індивідуальних бесід зі студентами розробляється і впроваджується план заходів, спрямованих на вирішення причин і запобігання низького рівня академічної успішності і відвідування аудиторних занять, а саме у випадку наявності у студента тривожності і депресії рекомендувати звернутись до відповідного спеціаліста, наявності у студента серйозних захворювань, підтверджених відповідними довідками, рекомендувати студенту взяти академічну відпустку, за наявності низького рівня комунікативних навичок рекомендувати студенту при формуванні індивідуальної освітньої траєкторії звернути увагу на вибіркові дисципліни, метою яких є формування комунікативних навичок. Вибіркові дисципліни, які обирає студент і включає у свою

індивідуальну освітню програму, – це один з важливих етапів досягнення професійної компетентності майбутнього лікаря [2]. У випадку наявності низької мотивації студента до навчання і відвідування аудиторних занять в черговий раз в письмовій формі ознайомити студента з Положенням про організацію освітнього процесу в НМУ імені О.О. Богомольця, Положенням про порядок оцінювання знань студентів під час поточного та кінцевого контролю з дисципліни, з порядком відрахувань за невиконання навчального плану і графіка навчального процесу. Окрім того, декан і співробітники деканату і факультету ініціюють і проводять організаційно-виховні і навчально-просвітницькі заходи, а саме майстер-класи, вебінари, семінари, брейн-ринги, мотиваційні лекції відомих українських лікарів і науковців [3].

Інформація щодо результатів проміжної атестації деканом надається куратору ECTS Університету за формами, визначеними наказами Університету для узагальнення та складання довідки для проректора з науково-педагогічної роботи. Таким чином, у Національному медичному університету імені О.О. Богомольця щорічно проводяться дві проміжні атестації студентів, у осінньо-зимовому та весняно-літньому семестрі (рис. 1, 2). За результатами проміжної атестації оцінюється рівень успішності студентів кожного факультету і визначається індекс академічної заборгованості студентів факультету як питома вага кількості студентів-боржників до контингенту студентів факультету. За результатами визначення індексів академічної заборгованості студентів факультетів визначається індекс академічної заборгованості студентів Університету.

На представлених діаграмах відслідковується суттєва позитивна динаміка щодо зниження індексу академічної заборгованості як у весняно-літньому, так і в осінньому семестрі за період з 2019 по 2022 рр. Водночас спостерігається вищий

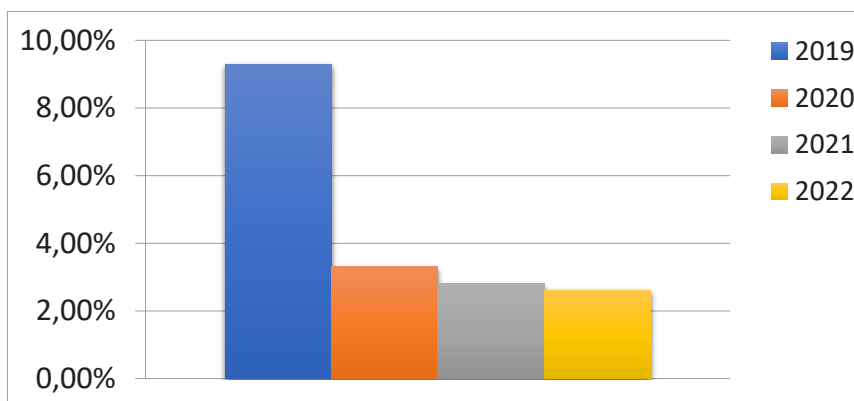

Рис. 1. Індекс заборгованості по Університету у весняно-літньому семестрі

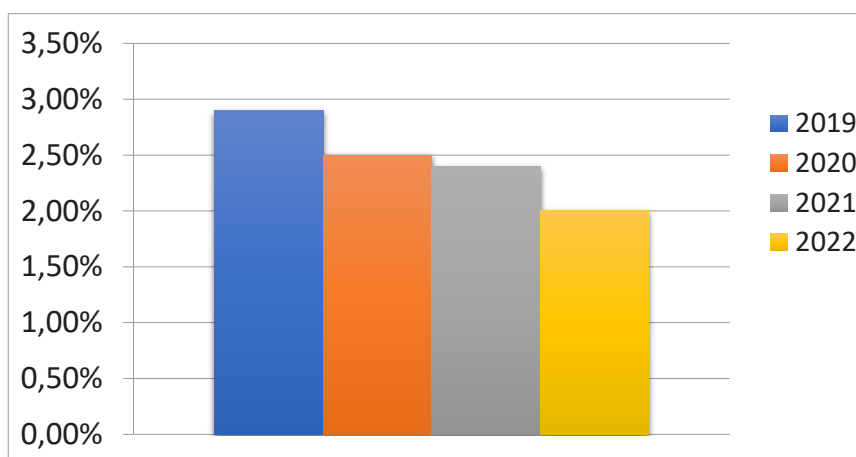

Рис. 2. Індекс заборгованості по Університету в осінньо-зимовому семестрі

показник індексу академічної заборгованості студентів у весняному семестрі, ніж в осінньому. За результатами аналізу індексів академічної заборгованості проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи проводить наради з деканами факультетів, гарантими освітніх програм, завідувачами кафедр для з'ясування всіх обставин виникнення академічної заборгованості у студентів. Розробляються заходи щодо запобігання виникнення академічної заборгованості студентів, внесення змін у навчальні плани з урахуванням перерозподілу вивчення нормативних і вибіркових дисциплін між семестрами, удосконалення навчально-методичних комплексів дисциплін і оптимізації навчального процесу [4].

Проміжні контрольні заходи, а саме проведення проміжної атестації, є необхідним елементом зворотного зв'язку в освітньому процесі для визначення рівня академічної успішності студента, регулярного контролю динаміки навчання студентів впродовж навчального року, своєчасного запобігання накопиченню академічної заборгованості, з'ясування причин, що могли вплинути на виникнення низького рівня академічної успішності студентів. Проведення проміжної атестації – це оцінка якості освітнього процесу, рівня мотивації студентів щодо опанування навчального матеріалу, рівня академічних досягнень студента при систематичній роботі викладачів і студентів протягом семестру і навчального року.

Список літератури:

1. Положення про порядок оцінювання знань студентів під час поточного та кінцевого контролю з дисципліни.
2. Волкова Г., Добовенко З., Лехніцька С. Формування професійних компетентностей у студентів-медиків. *Тенденції і перспективи розвитку науки і освіти в умовах глобалізації*. 2020. С. 102–104.
3. Дубовенко З.О., Лехніцька С.І. Індивідуальна освітня траєкторія студентів іноземців медичного факультету. *Implementation of modern science and practice*. 2021. С. 350–352.
4. Лехніцька С.І., Саханда І.В. Індивідуальна освітня траєкторія студентів-іноземців фармацевтичного факультету. *Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти: виклики сьогодення та перспективи їх вирішення: матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю в онлайн-режимі за допомогою системи Microsoft Teams*. 2021. С. 300–303.

References:

1. Polozhennia pro poriadok otsiniuvannia znan studentiv pid chas potochnoho ta kintsevoho kontroliu z dystsypliny [Regulations on the procedure for assessing students' knowledge during the current and final control of the discipline]. [in Ukrainian]
2. Volkova G., Dobovenko Z., Lekhnitska S. (2020). Formuvannia profesiinykh kompetentnosti u studentiv-medykiv [Formation of professional competencies in medical students]. *Tendentsii i perspektivy rozvytku nauky i osvity v umovakh hlobalizatsii – Trends and prospects for the development of science and education in the context of globalization*, pp. 102-104. [in Ukrainian]
3. Dubovenko Z.O., Lekhnitska S.I. (2021). Indyvidualna osvitnia traiektoriia studentiv inozemtsiv medychnoho fakultetu [Individual educational trajectory of foreign students of the medical faculty]. *Implementation of modern science and practice*, pp. 350-352. [in Ukrainian]
4. Lekhnitska S.I., Sakhanda I.V. (2021). Indyvidualna osvitnia traiektoriia studentiv-inozemtsiv farmatsevtichnoho fakultetu [Individual educational trajectory of foreign students of the Pharmaceutical faculty]. *Aktualni pyttannia vyshchoi medychnoi (farmatsevtichnoi) osvity: vyklyky sohodennia ta perspektivy yikh vyrishennia: materialy XVIII Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii z mizhnarodnoiu uchastiu v onlain-rezhymi za dopomohoiu systemy Microsoft Teams – Topical Issues of Higher Medical (Pharmaceutical) Education: Current Challenges and Prospects for Their Resolving: Materials of the XVIII All-Ukrainian Scientific and Practical Conference with International Participation in Online Mode via Microsoft Teams*, pp. 300-303. [in Ukrainian]